

Prihodni teden bo naš list ob 33. obletnici Velike proletarske revolucije izšel na šestih straneh, ki bodo posvečene 33-letnim naporom in borbi, sovjetskih narodov pod vodstvom VKP (b) in tov. Stalina za obrambo mira, obrambo svobode in zgraditev komunizma. Ena stran bo vsa v slikah in bo prikazovala življenje sovjetskega ljudstva.

Pripravite organizirano in splošno raznašanje lista!

Obnovljena izdaja leto II. števil 97.

DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

TRST SOBOTA, 28. OKTOBRA 1950.

Oddolžimo se spominu padlih junakov.

Udeležimo se zato
proslave padlih za 'svobodo' in mir
ki bo v sredo 1. novembra ob 11. uri
v Rižarni

Povorka bo krenila ob 9.30 iz trga Garibaldi

Cena 15 lir

Sklepi konference v Pragi in govor Višinskega v OZN

Edinole sovjetski predlogi omogočajo mednarodno sodelovanje

Združitev Nemčije in sklenitev mirovne pogodbe moreta utrditi mir - SZ predlaga pakt miru, prepoved in nadzorstvo nad atomskim orožjem, začetek pogajanj za razorožitev - Peta obletnica ustanovne listine OZN in govor Trumana - ZDA so že zavrnile konkretne predloge za rešitev nemškega vprašanja

Zadnji dnevi preteklega tedna in teden na splošno so bili prepolni dogodki, ki so izredno važnosti za pranje miru. Tudi posojeni dogodki so pokazali, kako trno stoji sovjetska zveza na stališču odprave vseh nesporazumov in kako si ameriški imperialistični krogi pripravljajo zavračati vsak konkretni predlog, ki bi odvrnil grozečo nevarnost svetovnega spopada.

Najvažnejša dogodka sta brez dvoma govor tov. Višinskega v OZN in konferenca predstavnikov SZ, Poljske, Nemške demokratične republike, CSR, Madžarske, Rumunije, Bolgarije in Albanije v Pragi.

Pred to konferenco je SZ odgovorila na togo zapadnih velešil, ki so obtoževale sovjetsko vlado, da je utvarila v Vzhodni Nemčiji oboroženo vojsko pod imenom policije. Vlada SZ pa je odločno zavrnila te domnevnice in odgovorila, da sta organizacija in oborožitev policije Vzhodne Nemčije v skladu s sklepi nadzorne komisije za Nemčijo iz leta 1946. Pač pa so zapadne velešile kršile te sklepe, organizirale in dobro oborožile nemške policijske sile, sestavljale enote, ki so v resnici vojaški oddelki in predstavljajo grožnjo za mir. Nota SZ pravi, da so sklepi 3 zapadnih zunanjih ministrov v New Yorku najboljše potrdilo teh ugotovitev.

Tudi praska konferenca je razpravljala o tem prečnem vprašanju. Konferenca je zasedala pretekle petek in soboto. Na koncu so obrabni predstavniki soglasno sprejeli izjavo, ki je razdeljena na dva dela. Prvi del obravnava sedanje stanje v Zapadni Nemčiji, drugi del pa postavlja štiri konkretne predloge za rešitev nemškega vprašanja.

Najprej se izjavo dotika sklepov teh zapadnih zunanjih ministrov, nato pa pravi, prvič, da je trditve, da so napori za odpravo vojne stanja z Nemčijo lažniva, ker takoj nato isti dokument predvideva nadaljevanje okupacije in pomoč tujih okupacijskih čet; drugič, da so se Trije sporazumeli za kršitev poudarjenih sklepov glede prepovedi obnove nemške vojne industrije in za povečanje nemške vojne industrije v Porurju; tretjič, da so kljub poskusom zakrivanja jasno povedali svoje stališče o pomembnosti oborožitve z ustanovitvijo takozvanih kletskih policijskih oddelkov, kar dokazuje tudi dejstvo, da je v vojaških in policijskih oddelkih Z. Nemčije zaposlenih 456 tisoč oseb; četrto, da je bila analiza varšavske konference o naporih imperialistov za ponovno oborožitev Nemčije pravilna in da se zato zbrani predstavniki odločno upirajo sklepom Treh, ki nimajo nobenega legalnega pomena in so groba kršitev dosedanjih mednarodnih pogojev.

Zato pa so predstavniki osemih držav predložili: 1. naj se štiri velešile obvežejo, da bodo nasprotovale nemški oborožitvi, vključitvi Nemčije v kakršni koli vojni blok in se bodo borile za uresničitev poudarjenih sklepov o združitvi Nemčije; 2. naj se odpravijo vse ovire razvoju mirnodobnega gospodarstva in naj se ne dopusti obnove nemškega vojnega stroja; 3. naj se sklene mirovna pogodba na podlagi poudarjenih sklepov, okupacijske čete naj zapuste Nemčijo v roku enega leta po sklenitvi mirovne pogodbe; 4. naj se sestavi na podlagi paritetičnosti nemški ustavodajni svet iz predstavnikov Zapadne in Vzhodne Nemčije, ki naj imata nalogo pripraviti enotno vlado in naj bi prisostvoval pri sklepanju mirovne pogodbe.

V zvezi s temi predlogi je vlada Nemške demokratične republike preko svojega zunanjega ministra sporočila Bonnški vladi, da je pripravljena začetki pogajanja za sestavo nemškega ustavodajnega sveta in za pripravo plebisicita na podlagi štirih točk, ki so bile sprejete v Pragi.

Acheson pa je v imenu imperialističnega bloka zavrnil na svoji tiskovni konferenci praskne konkretne predloge in izjavil, da se ZDA ne bodo odrekale oborožitvi Nemčije, in tako dejansko dokazal, da so ZDA proti vsakemu poskusu mirne rešitve nemškega vprašanja, proti enotnosti Nemčije in za obnovo nemškega imperializma.

Medtem ko se v svetu razpravljalo o eni izmed najdelikatnejših točk mednarodne politike, je v ponedeljek tov. Višinski podal v svojem dvournem govoru konkretne predloge za rešitev in utrditev miru. Tov. Višinski je predložil, naj se sklene pakt miru med petimi velešilami, naj se atomska bomba prepove in naj se začnejo pogajanja za postopno razorožitev. O tem konkretnem predlogu Višinskega so že začeli razpravljati v političnem odboru OZN. Ta predlog je vzbudil veliko navdušenja in upanja med narodi. Mnogi predstavniki kapitalističnih držav so gledajo v teh predlogih najkonkretnje obliko za rešitev sporov.

Niti Truman ni mogel iti preko tega. Predvsem ni mogel iti preko miroljubne volje človeštva. Zato je v svojem propagandnem govoru, ki ga je imel v tork ob priliki 5. obletnice OZN, moral priznati, da si človeštvo želi miru. Zato pa je predlagal nekaj točk, ki pa jih je v drugem delu svojega govora popolnoma preplaval s svojimi grožnjami proti Sovjetski zvezi, z odkrito izpovedjo, da bodo ZDA nadaljevale

svojo politiko oboroževanja in na sila in da se ne bodo odpovedale svojim težnjam po podjarmljenju vsega sveta.

Jasno je postalo, da so postali nekateri ameriški sateliti zelo zaskrbljeni. V Franciji se pomnožuje odpor proti nemški oborožitvi. Plevel, pa je moral vsaj v zunanji obliki spremeniti načrt o mednarodni vojski in je predlagal naj bi se ustanovila evropska vojska, v kateri bi bili tudi nemški vojaki, a ne bi bila dopuščena ustanovitev nemške vojske. V Nemčiji pa je celo stari angleški agent Schumacher izjavil, da je proti oborožitvi, ker nemško ljudstvo ne bo postalo topovsko meso blaznih ameriških militaristov.

Angelski vohun in titovski minister Velebit se pogaja v Washingtonu

Protisovjetsko blaznost titovcev plačujejo ZDA z ogromnimi vsotami

ZGLED, DA BO TITO V KRAKEM PREJEL 405 MILIJONOV DOLARJEV POSOJILA - TAJNA VKLJUČITEV JUGOSLAVIJE V MARSHALLOV NAČRT - TRUMAN JE POSTAL ZA TITOVSKI TISK 'PRVOBOREC ZA MIR' - TITO PODPIRA PONOVO OBOROŽITEV ZAPADNE NEMČIJE IN AMERIŠKI 'ATOMSKI RED'

Angelski in ameriški kapitalisti so začeli izkoriščati jugoslovansko gospodarsko krizo za okrepitev svojega vpliva in za odpravo porajenja dežele. Titofašistični razbojniki so opustili vsako sramežljivo obliko samostojnosti in so se prav posebej v tem poslednjem času, ko so morali priznati razpadanje in zmanjšanje v jugoslovanskem življenju, ostro zasakali na desno tango, da je zelo težko razločiti politiko Tita in Rankovića in politiko ostalih satelitov ZDA.

Vladni krogi ZDA nudijo vsi pomno razbojnikom, ki so se polastili oblasti. V zadnjih dneh preteklega tedna je ameriški zunanji minister Acheson izjavil, da ni nobenih težav za izstavitve novega posojila. To posojilo bo večje od vseh dosedanjih posojil, kar znaša 105 milijonov dolarjev. Ti dolari naj bi služili za nakup živil v ZDA. Tudi ta teden je Acheson potrdil na

svoji tedenski tiskovni konferenci, da bodo ZDA storile vse za podpiranje majavega titovskega režima. Zato je Mednarodna banka že izstavila prva nakazila za 2 milijona dolarjev.

Najboljši dokaz, da je ta pomoč ZDA zelo zainteresirana, je tudi prihod v Washington titofašističnega ministra za zunanjo trgovino Vladimira Velebita. Imperialistični krogi hočejo imeti opravka samo s svojimi patentiranimi špijoni v titofašistični vladi, kar samo tako si lahko zagotovijo vodilno vlogo v jugoslovanskih zadevah. Zato je Tito postal v Washingtonu gostiti Velebita, ki je zelo poznan kot angleški špijon. Kar je leta 1948. priznalo celo vodstvo titovske fašistične stranke. Ta špijon pa je po resoluciji I. U. postal minister za zunanjo trgovino, medtem ko je bil prej le namestnik ministra za zunanje zadeve. To enarbovanje poklicnih in poznanih špijnov v titofašistični vladi je zelo značilno in nam z vso jasnostjo osvetljuje sedanji sestav beograjske vlade. Velebit pa bo v Washingtonu vodil pogajanja za posojilo 300 milijonov dolarjev.

Do sedaj so imperialisti posojila Titu le od 15 do 30, največ pa do 50 milijonov dolarjev. Odkar pa so stopili po poti odkritih priprav na novo vojno, so začeli izstavljanje ali obljubljanje posojila, ki so ogromno, celo za največje dežele na svetu. Kmalu bo Tito prejel od imperialistov več kot Čang Kaj Šp. ki je od konca vojne do poraza prejel 2 milijardi dolarjev.

Toda imperialistična pomoč Titu se omejuje le na neposredne izstavitve posojil. Tudi preko Italije in Zapadne Nemčije dobivajo titofašistične vojske Italije in ZDA. Ti dobijo 32 milijard lir, preko Zapadne Nemčije pa preko 4 milijone mark. Vsa ta najnovejša dejstva nam dokazujejo, da je Tito postal član Marshallova načrta in kot tak tudi član Atlantskega vojnega bloka.

Titovi plačujejo interese te enešestice pomočju z vsestranskim podporo imperialističnih narodov, za splošno vojno vojno. Znano je, da so titovski podpirali na OZN vse ameriške predloge glede Koreje, glede odprave načela enoglasnosti itd. V tem poslednjem času pa so začeli podpirati ameriško zahtevo po ponovni oborožitvi Zapadne Nemčije, proti kateri se bori celo francoska reakcijska vlada. Titofašisti so namreč začeli razširjati trditve, da

Ob 5. obletnici podpisa ustanovne listine OZN so vsi poklicni ljudje kapitalističnega sveta skušali dopovedati ljudem, da so prijatelji mira in da niso nikoli pripravljali vojne proti drugim narodom in se najmanj pa proti Sovjetski zvezi. Truman je z otročje nedolžnostjo govoril o ameriskem miroljubnem poslanstvu, ki ga ZDA uresničujejo. ... z oborožitvijo, češ da samo oborožitev more ohraniti mir. Tako je pokazal, kaj se skriva za temi visokodonečimi frazami, s katerimi je celo Hitler skušal prestopiti človeštvo nekaj ur pred napadom na Poljsko.

Jasno je, da se je moral Tito pridružiti temu amirajubnemu zboru. Saj ga imperialisti skušajo prikazovati kot eno izmed esorednjih figur te vojne dobe. Zato je tudi Tito spreporil v svojem amirajubnem in satrapovskem tonu in je dejansko rekel to, kar so povedali Truman, Aitlee, Schuman, Bevin in ostali poklicni vojni huškači.

V svojem članku, ki ga je 4. t. m. objavilo osrednje titofašistično glasilo, proti beograjski imperialistični petičnici: v zadnjem času smo lahko z ojačanjem ugotovili, da se odgovorni državni organi naučijo iz nevarne preteklosti in da sedaj bolj poredko iščejo poti, kako bi se onemogočile nove agresije, nova svetovna vojna. Ker vemo, kdo je Tito, je tojmojmo, da misli na Trumana, Aitleea, Schumana, Adenauera in ostale dnešne predstavnike vojnih huškačev, govorci o odgovornih državnikih, ker po njihovi zgodovinski neresnici, ker po njihovi letih obstoja OZN nismo še nikoli opazili, da bi odgovorni državniki ZDA, Velike Britanije in Francije iskali poti za onemogočitev novih agresij in nove svetovne vojne, marveč smo le opazili, da se je iz dneva v dan množila protisovjetska gonja, oborožitev, sklepanje napadnih blokov, napadi na kolonialne narode in sedaj pa odkriti napad na korejsko ljudstvo pod krinko OZN.

Narodi v teh letih opazijo, da so

je zahteval po ponovni oborožitvi Nemčije upravičena zaradi imperialističnih teženj. Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije. Sestanke vseh zunanjih ministrov Vzhoda, ki je bil v Pragi, pa so titofašisti označili kot envarnost za mirno rešitev sporov, medtem ko je že vsem znano, da so se vzhodni zunanji ministri strogo držali političnih načel in so razkrinili imperialistične poskuse po ostvartvi vojnega oporišča v Zapadnem delu Nemčije.

V zvezi s pomočjo ZDA Titu in njegovi toli je opaziti, da so v poslednjem času titofašistični listi opustili vsak, še najneznatnejši napad na ameriške imperialiste. Titovski list objavlja pod velikimi naslovi vse izjave in govore zapadnih imperialističnih državnikov, jih osvetljuje kot najboljše zagovornike miru in jim posveča mnogo prostora. Tako se je predvsem zgodilo z govorom Trumana v OZN. Ta govor je bil poskus spretnega zavajanja resnice, a istočasno groba grožnja proti miroljubnim narodom. Kljub temu je ta govor postal za titofašiste »konkreten predlog za mednarodno sodelovanje v OZN, za uresničenje želje narodov po izboljšanju življenjskih razmer in po miru.

Zastoj pač ne dobivajo denarja od ZDA, ameriški senatorji ne obiskujejo zastoj Tita (preteklo soboto so bili pri Titu senatorji Fichter, Chatam in Battle ter ameriška kapitalista Moreland in Wilson), zastoj ne pošilja v Washington poklicnih špijnov a la Velebit.

Zaradi tega pa so titofašisti posojila zamožljivi obilno osvojitve Beograda. Jasno je, da bi bilo zelo nerodno govoriti o osvojitvi Beograda, ki bi se ga osvojitve sovjetske čete skupno z jugoslovanskimi partizani. Bi bilo nerodno spričo ameriške zahteve po načrtnem bruhanju protisovjetskega strupa. Zaradi tega so rajši posvetili te obilnice zelo kratke, suhe in mrzle članke, so jih skrili v kak zakoniti kot časopisa in poslali na zgodovinska mesta Beograda le najbolj ničevne predstavnike svoje hierarhije.

IZGINIL JE atomski učenjak

RIM — Nenadoma je iz Italije izginil atomski znanstvenik Pontecorvo, ki je italijanske narodnosti in angleški

hodov, kakor si Tito želi, kar je dokazal z odobravanjem ameriškega napada na Korejo, zločinskega izrabljaja imena OZN za pokolje in zverinstva proti malemu korejskemu narodu, ki se bori za svojo svobodo in neodvisnost.

Tito nima nobene pravice govoriti o OZN, ker je sovranski te organizacije, kar je najboljši dokaz od napada na Korejo. Tito je hlapec imperializma in kot tak skuša razvrednotiti OZN in onemogočiti njeno miroljubno delovanje, ki ga določa njena ustanovna listina.

Kdor je danes proti miroljubni politiki Sovjetske zveze, proti miroljubnim željam vseh narodov sveta in podpira zločinskega toanbnihbmt bbbd pira zločinskega prizadevanja ameriških in angleških imperialistov je najhujši sovranski OZN. To je zgodovinska resnica, ki jo dokazujejo dogodki od leta 1945. dalje. Samo pot razumevanja in medsebojnega sodelovanja lahko prepreči vojno in »amerikanke« njeje OZN. Ta pot razumevanja in medsebojnega sodelovanja pa ne trpi razjube Titov, ki so gnili sad vojnega huškaštva in imperialističnih ljudstev.

Poslovno tudi ostale ranateljce in upravitelje slovenskih šol, da sledijo vzgledu šentjakevškega ranateljca!

Pik-pok

»Primorski 25. t.m.: »Jugoslovanski minister za zunanjo trgovino Vladimir Velebit je danes zjutraj spustil Beograd in odpotoval v ZDA, kjer bo vodil pogajanja za posojilo 300 milijonov dolarjev...«

Da bo vsem našim bralcem znano: Velebit je angleški vohun. To sta priznala celo Tito in Kardelj v nemkem pismu CK VKP(b). Kljub temu ga niso izključili iz jugoslovanske vlade. Prej je bil namestnik ministra za zunanje zadeve, sedaj pa je prav zato, ker je angleški vohun, postal minister. To je eden izmed številnih dokazov, da sedijo v titofašistični vladi sami angleški in ameriški vohuni. Zato pa Velebita niso nikoli postavili pred sodišče, kar nam razjasnjuje, zakaj po vojni ni bilo v Jugoslaviji niti enega procesa, ki bi bil napravljen proti angleški ali ameriški špijonaži.

Trst ne sme postati vojaško oporišče Tita

Vojaški manevri na Tržaškem in njihovo pravo ozadje - Imperialisti hočejo tako manevrirati, da bosta volk sit in ovca cela - Titovski volk pa je nenasiljiv in grozi italijanskemu sopajdašu

Poklicni barantaci, ki so se v prejšnjih tednih spravili na tržaško upravno in odkrili svoje namene, so v teh poslednjih dneh območja, da bi ponovno razmišljali, kako bi jim uspelo prepričati javno mnenje o nujnosti rešitve našega vprašanja po imperialističnem konceptu.

Toda ta nenadni molk je enak ostalim obdobjem molka, ki so označili vsak nov poskus za prelisečenje tržaškega prebivalstva in vsega javnega mnenja na splošno. Daviesove izjave so bile v tem pogledu zelo jasne in poučljive, čeprav so italijanski vladni krogi megleno zanikali vsako vest o pogajanjih za razdelitev STO in setnično izseljevanje Slovencev in italijanov iz cone A, odn. cone B.

Najboljši dokaz, da Daviesove besede niso bile prazne čenče ali pa neuradno in osebno mnenje, je tudi uradno in osebno mnenje, da je v Italiji in Jugoslaviji. Tukašnji italijanski konvinitisti krogi se zelo hudo dujejo, ker je demokristjanska vlada

sklenila s Titom zelo neugodno trgovinsko pogodbo, ki predvideva, da bo Italija »prodala« Jugoslaviji okrog 32 milijard industrijskih proizvodov, Tržaški konvinitisti krogi pravijo, da Italija ne bo prejela nobenega povračila in da so one milijarde le darilo v obliki trgovinskega sporazuma.

Demokristjanska vlada je torej dala Titu 32 milijard lir, ne da bi prejela zagotovilo za izplačilo te ogromne denarne vsote. To pomeni, da so ameriški politični in gospodarski krogi ukazali De Gasperiju, naj to čimprej stori, ker je treba pomagati Titu, miljenicu Trumana in Achesona. Tito pa ni zanikal, da bo prejel to svojevredno darilo. Ne, še celo grozil je, da začne konvinitom, ki bi se temu darilu protivil, češ da mu je de Gasperi dolžan darovati ta denar.

To pomeni, da je Tito prejel preko Italije »Marshallovo pomoč«, kar dejansko dokazuje, da je Jugoslavija priključena gospodarskemu, političnemu in vojaškemu bloku atlantskih držav.

V Jugoslaviji pa istočasno raste križna, Titu obljubljuje pomoč o zinecu. Ta pomoč bo predvsem namenjena oboroževanju in vojaškemu pripravljanju dežele.

Istočasno pa opažamo, da so anglo-ameriške okupacijske čete Tržaškega ozemlja imele v preteklih dneh širokotežne vojaške manevre. Ti manevri so ponovno dokazali, da je Tržaško ozemlje zelo potrebno ZDA in Veliki Britaniji kot stalno vojaško, strateško in pomorsko oporišče.

Toda jasno je, da to strateško oporišče nima nobenega resnega pomena ako ne služi Jugoslaviji. Brez opore o ameriški Trsti ne bi imel nobenega pomena za imperialiste.

Zato je vladam ZDA, Velike Britanije, Rima in Beograda zelo potrebno, da se tržaško vprašanje čimprej reši. Edina rešitev, ki je ugodna za imperialiste in njih demokristjanske ter titofašistične hlapec, je Trst v rokah anglo-ameriških enic in cone B v rokah titofašistov. Zato skušajo na vsak način okrepiti ta svoj ilegalni položaj s pogajanj med De Gasperijem in Titom. Ta pogajanja pa naj bi obenem rešila vsa sporna vprašanja med tema hlapcem Washingtona, kar bi omogočilo čimprejšnj sklenitev onega sredozemskega pakta, ki si ga tako uroče želijo vojni huškači.

Začasn molk imperialistov in njihov hlapec glede vprašanja Trsta in njegovega ozemlja ne bo prestopil javnega mnenja. Sedaj so najbrže v teku tojna pogajanja, ki naj bi privedla do »konkretnih« rezultatov. Italijanski minister Lombardo ni šel zaman v Zagreb, kjer je poklonil Titu 32 milijard lir in mu najbrže z veliko umeno hotel zagotoviti, da je cona B jugoslovanska in da bo Trst kaj kmalu postal vojna in trgovaška lita titofašistov. Seveda, ako se delajo računi brez krčmarja, t. j. brez ljudstva.

SVETOZAR NOVAK

RDEČI KRIŽ proti atomski bombi

MONTECARLO — Kongres Mednarodnega rdečega križa je izglasoval resolucijo, v kateri se obvezuje, da po povzel konkretne ukrepe za preprečevanje atomskih orožja.

Ljudska zmaga na Madžarskem

BUDIMPEŠTA — Pretekli nedeljo so bile ena Madžarskem upravne volitve. Volilo je 96% upravičencev, od teh pa 97% za Ljudsko demokratično fronto.

NAJ UVEDEJO dodatni pouk

Razmere, v katerih se nahaja slovenska šola na Tržaškem in predvsem v Trstu, nujno zahtevajo uvedbo dodatnega pouka po vseh šolah. Nekaj ur rednega šolskega pouka — ponekod je namreč urnik zelo skrčen zaradi več dnevnih izmen — še zdaleka ne zadostuje sedanjim potrebam. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da učenci delajo mnogo nalog doma.

Povsem razumljivo je, da imajo naši otroci nemalo težav pri opravljanju nalog. Največje težave jim pač dela slovensčina. In ravno pri tem predmetu jim reditelji, kljub vsej dobri volji ne morejo pomagati. To že iz enostavnega razloga, ker ne obvladajo prave slovensčine. Tudi to je popolnoma razumljivo, saj ogromna večina sedanjih rediteljev ni obiskovala slovenskih šol.

Za učence italijanskih šol obstajajo posebna obilinska zavižabla (rikreatoriji), v katerih imajo poleg običajnega razvedrila tudi pomoč pri opravljanju šolskih nalog. Slovenci pa do sedaj nimajo niti enega takega zavižabla, ki bi ga vzdrževala občina. Premožnejši starši navadno plačujejo poseben učitelja, za poučevanje otrok na domu. Toda revnejši sloji — in teh je velika večina — ter navadne delavske ali kmečke družine si takega luksusa ne morejo privoščiti. Tu pa tam po-

skrbijo od časa do časa za nekaj zasilni dodatni pouk zbori rodotelje ali prosijo profesorje; včasih pa celo kakav politična organizacija. Seveda imajo prav politične organizacije posebne cilje pri uvajanju dodatnega pouka. Njih poglavitni namen je pridobitev novih pristavev, medtem, ko je dodatni pouk kot tak le postranski pomena. O tem je namreč mnogo dokazov. Že lani smo pisali o pomočni učiteljici Skabarjevi, ki je pod krinko »dodatnega pouka« vsiljevala titovsko propagando (za kar je bila od titofašistov seveda dobro plačana). Seveda ni to edinstveni primer. Isto se dogaja tudi v dijaškem domu v Trstu in drugod.

Za uspešno učenje na šolah ter za preprečitev nadaljnega izigravanja slovenskih učencev in njih rediteljev s strani gotovih protislovenskih krogov, je nujno potrebna uvedba rednega dodatnega šolskega pouka na šolah, kjer ne sme biti mesta za uganjanje političnih špekulacij nobene stranke ali barve. Zato je dolžnost šolskih oblasti, da se za zadevo resno zavzemajo!

Lep primer in vzgled je v tem oziru dal ravnatelj slovenske šole pri Sv. Jakobu. Pred nekaj dnevi je izjavil svojim mater, ki so ga prosile, naj bi poskrbel za dodatni pouk na šoli, da bo se redni dodatni pouk na šentjakovski šoli prišel že v prvi polovici novembra.

Poslovno tudi ostale ranateljce in upravitelje slovenskih šol, da sledijo vzgledu šentjakevškega ranateljca!

Pik-pok

»Primorski 25. t.m.: »Jugoslovanski minister za zunanjo trgovino Vladimir Velebit je danes zjutraj spustil Beograd in odpotoval v ZDA, kjer bo vodil pogajanja za posojilo 300 milijonov dolarjev...«

Da bo vsem našim bralcem znano: Velebit je angleški vohun. To sta priznala celo Tito in Kardelj v nemkem pismu CK VKP(b). Kljub temu ga niso izključili iz jugoslovanske vlade. Prej je bil namestnik ministra za zunanje zadeve, sedaj pa je prav zato, ker je angleški vohun, postal minister. To je eden izmed številnih dokazov, da sedijo v titofašistični vladi sami angleški in ameriški vohuni. Zato pa Velebita niso nikoli postavili pred sodišče, kar nam razjasnjuje, zakaj po vojni ni bilo v Jugoslaviji niti enega procesa, ki bi bil napravljen proti angleški ali ameriški špijonaži.

Resnica o "prostovoljnem" delu v coni E

Titovsko časopisje se kaj rado ponaša z uspehi prostovoljnega dela v coni B. Toda vsi vemo koliko je dejansko resnice v teh titovskih slavošpevih, ki tudi sedaj pojavljajo v posameznih vašeh jaštitene tolpe, ki divje pretepajo tiste, ki se nočejo udeležiti prišilnega dela.

Danes, ko je še čas ohraniti lastno življenje ter življenje najdražjih, je dolžnost vsakega miroljubnega človeka, da se odločno bori za mir ter zahteva splošno in kontrolirano razorožitev vseh držav.

Kot za časa fašistične volitvne kampanje in tik pred volitvami, tako se

Titofa

Titofašistična vlada je pred kratkim izdala odredbo o varčevanju: predmeti zagotovljene preskrbe. Odredbi je sledilo pismo vodstva titovske fašistične stranke vsem nižjim organizacijam o boju za varčevanje ter pravilno preskrbo in razdeljevanje.

Nenadoma so se torej titofašistični vrhovi spomnili, da bi bilo treba sprovesti akcijo za varčevanje onih predmetov, ki danes najbolj primanjkujejo jugoslovanskemu

lituvstvu i silu, da je morala
litovska fašistična stranka uradno
priznati to, kur je de obće znano da
Jugoslaviji. Dejstvo je, da je Jugosla-
vija preživela teško gospodarsko-
krizno, ki so jo povzročili litovski
vojvo pogubonosno politiko
vključevanja dežele i gospodarski,
politični vojaški sistem ZDA. So-
postrovanje krize, ki se njeni vo-
de preglašuje, ki je njegovi to-
ter njunim amerikiim nospadaj tem,
se postrojuje tudi boj jugoslovanske
delovnih množice proti zloglasnemu
režimu za zboljšanje gospodarske-
ga položaja, ki je bupen in ga je
primerjati le položaju najzostalej-
ših kapitalističnih dežel.

POKER

Zaradi tega so danes odpravili celo obljube in so prešli k ugotovitvam in ugotavljanju. Danes obljublja, le... bedo, pomanjkanje, lakota, ropanje jugoslovnskih bogastev in vojne pustolovščine. In ta ugotavljanja titofašisti so zelo bridka. In kako se skušajo rešiti iz tega položaja? Le z demagogijo, retoriko in varanjem ljudi. To pismo je morda eden izmed prvih uradnih dokumentov, ki z vso resnostjo postavlja vprašanje jugoslovnskega položaja in mora odpreti cel celonim navidezem, ki se vedno verjamejo demagogiji titofašistov. Ta dokument govori o spominjanju, pomanjkanju, ropanju, ugotovitvah in ugotavljanju. Titofašisti seveda ne nahajajo nikoli nenačrta. Titofašisti seveda se je posebno odločal na reku polne kampanje v coni B, kjer je na čelu številnih skvadrov raseljal in napadal tamkajšnje prebivalstvo. Sedaj pa so se enopartijski spravili pod ključ, ker je imel pod predloge prste. Tudi ta araracija popolnoma potrjuje mnenje ljudstva, ki je se označilo titofašistično vladništvo sodrgo kot pravočito tatinsko oblast.

laž...?",
CUDEN ODNOS DO GIMNAZIJA
Na zalski gimnaziji je prišlo že navado, da se rešni pouk nikoli ne biva počasno ne začne. Zerkom temu so bili dočasno razni tečajji in razstave. Leros sta bili v šoli te dve razstavi, vendar je bilo treba kljub temu zaiskati prostor pred pričetkom pouka očistiti in prebistiti. Ker pa čiščenje se do danes ni končalo, se je začel pouk z zamudami in že to samo po nekaj ur dnevo.
25. t. m. naj bi se torej na gimnaziji začel redni pouk, toda nek-

boja boji polozaj in prišlo kto
 fahiste, do so povedali to, ko
 kreskivali. To nam tudi dizekaj, za
 svezki s naglami kerki bizaaz, ko
 so to junaki iz vjvodstvo obratunalo
 z izbozati in vjvodstvo in ljud-
 ski razim, ki je porok razvoja de-
 je.

KAJ MISLIJO

se, da bi di lefos pripravljajo le
re politične skupine neko manti-
stancije, katere namen je vs kaj
agega, kof pa počastite padlih vo-
so. Take manifestacije, ki se spre-
nizajo v nebrzdani pohod skozi
niz, da ne da noben grob, da
v pomina stotisočev vojakov, ki so
vabali svoja mlada življenja po vo-
imperializmu.

Naša dolžnost je, da povemo odkri-
in javno nekaterim organizatorjem
demberskih manifestacij, da nimajo
ne bodo nikoli imeli pravice po-
vratiti spomina padlih. Veliki pok-
liški na Srednjopolju in v Oslanju sta
groben opomin vsem, ki si želijo no-
vaka prelifia nedolžne krvi, da se
nje podobno klanju krvi in druge
stotne vojne ne bo nikoli več po-
lo. Italijansko delovno ljudstvo si
miru in napredku ter prijateljske-
sozifia s svojimi sosedi, pa četudi
svoje politične skilike, ki so

Voda je osnovne važnosti v vsaki
kraj. Toda v Šečednu tudi to
manjkuje. Kljub temu pa se nih
ne zneni, da bi poskrbel za na
naljavo primernega vodovoda.
Mnogo hiš je še vedno brez elek
trične razsvetljave. Prizadete dru
ne so si svojčeske prizadevale, da bi
bile elektriko, toda kot kaže so
vsaj zaenkrat — vsi upi nekam
lvali.

TRZIC — Delavci tržiških ladelnic sledijo z velikim zanimanjem borbi, ki jo vodijo delavci v lastu Generali, Reggio Emilia in

gova. Brni študijski, ki hoteo delo univela, industrijskega podjetja. Priški delavci se niso mogli do delstva, pa je ostalo industrijo tesno po-
prava tudi usoda tržišne deljedelke industrije.

Volitve odbora DZ v Krminu

KRMIN — Okrajna Delavska Krminu — Krminu javlja vsem anenjem delavcem gradbene stro-
da bodo v tednju 29. 1. m. vo-
novega odbora omenjene stro-
Ob te priliki bodo izvoljeni tu-
delegati za pokrajinski kongres
dikator gradbene stroke. Volit-
bodo na sedežu Delavske zborni-
Vsi včlanjeni delavci so vablje-
ni se udeležiti volitev.

GORICA — Po nekaterih vestih Ameravata takomenavani socialisti in drugi stranki «slorjarjeva in «sara- tovec» izdati nek resolucije proti goljufijam, ki se degajajo v rosti coni. Radovedni smo, ali bo to res zgodilo, kako bo to resolucijo sprejel na znanje nek magnat, ki je solastnik podjetja, ki soudeleženo pri špekulacijah v rosti coni.

...te se pojave...» Proti temu od-
poru, ki je prisilil titoistično vod-
stvo, da je priznalo škodljivost se-
dajšnje politike in pogubonost sedaj-
šnjega režima, skuša pismo postre-
žati, da «tukaj ne gre za boj zoper
celisti sistem, ki se je tako zelo raz-
vohotil, da bi ogrožal naš nadaljnji
socialistični razvoj, ampak gre za boj
zoper posamezne pojave...»

Toda titoistični ne bodo mogli
v svojih odstavkom spremeniti
vsejestej v dejanske položaja vi-
zeželi. Banketi, zakuske, razlik-
ne razne ampelini, da se ne

mladi, vnebožniški udovci, brez
 plačne uživanja najrazličnejših u-
 godnosti niso le sponesami pojavi-
 lov, ampak tudi sponesami, ki so
 razbahljali, da ne le ogrožajo
 čezleže, marveč ga je že popolno-
 ompromitirali in ga usmerili na
 stranpot, ki vodi v pogubo in zlom.
 Dejstvo je le eno. Titofašisti so
 nekako po resoluciji U. Križali na-
 podoben način da se je »afaristi-
 vobodila morečega objema Sovjetske
 čezleže zveze) in da se bo zaradi tega
 polozaj jugoslovanskega ljudstva
 talno in naglo poboljšal. Te njihove
 trditve so se ponavljale, kakor
 bi navijali gramofonske plošče.
 Oda prišel je dan, ko se jugoslo-
 vansko ljudstvo ni pustilo več vle-
 ti za nos s praznimi čemalji in
 ljubljami. Jugoslovansko ljudstvo
 se videlo polozaj, v katerega so titofa-
 šisti pahnili njegovo domovino z iz-
 ključnostjo socialističnih in demokra-
 tičnih idealov. Gospodarsko dežel-
 prišlo je do tega, da niti me-
 slo, niti človek ni mogel
 te, ker ni bilo in ni moč

NECCHI novi model BU

za vezenje, krpanje, obšivanje lukeni, prišitje gumbov, čipke. Vse cickakaste šive. Vse dela se izušujejo brez okvirja. Pouki za vezenje brezplačno.

ŠIVALNI STROJI na industrijski tok za čevljarje in krojače.

**PRODAJA NADO-
MESTNIH DELOV.
RADIOAPARATI** naj-
boljših znamk pri-

TULLIO

— NA OBROKE —

TRST - ul. Battisti 12 - tel. 65-33 - TRŽIČ - Corso del Popolo 28

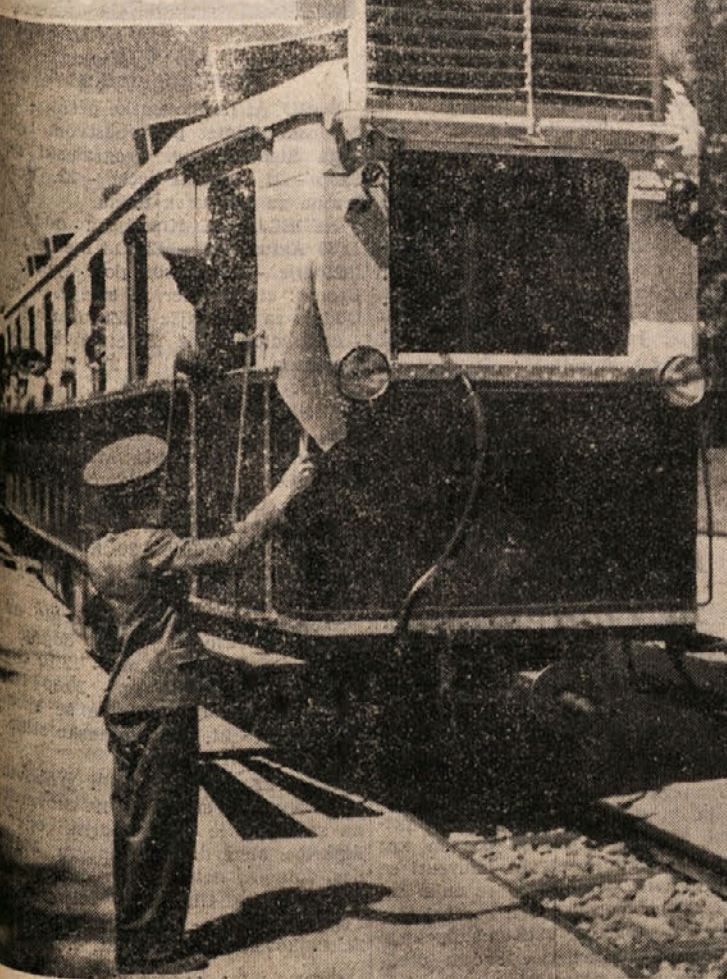
TOVARIŠ, KI JE BIL NA MADŽARSKEM PRIPOVEDUJE

Nova Madžarska ne pozna brezposelnosti in stanovanjske krize

Mesečni prejemki navadnega delavca znašajo 950 forintov - Cene življenjskim potrebščinam so se letos že trikrat znižale, delavske plače pa so ostale nespremenjene - Vsak delavec ima pravico do enomesečnega plačanega dopusta

V prejšnjem članku sem konkretno pokazal, kako živi madžarski delavec. Te primere sem postavil, da razumim zlonamerne namene pisarjev raznih imperialističnih inženirskih birokratov, ki se danes skušajo izpiliti ljudi o nekaki graditvi velikih električnih central in socializma v Jugoslaviji.

Tudi Madžarski pionirji imajo svoje posebne pionirske žetone, na katerih opravljajo službo popolnoma sami.

Kar se tiče elektrifikacije na Madžarskem, je samo približno 1000 manjših naselbin brez elektrike. V teh krajih pa bo na koncu 1954. leta napeljavna elektrifikacija in zagotovljeno je, da bo ob tem času imela vsaka hiša na Madžarskem električno razsvetlobo.

V prejšnjem članku sem govoril, da madžarski delavec dobi najnujnejše življenjske potrebščine po dostopnih cenah. Isto tako dobi druge potrebščine, obleke, čevlje in razne druge higijenske artikole. Tudi to dobi madžarski delavec po dostopnih cenah in brez nakazila. Vse budimpeštanske trgovine so bogato zalozene z najrazličnejšimi in lepimi tekstilnimi blagovini, kar tako nudijo trgovine s čevlji, nakovrstni tip obutve. Naravnost krajina so izlože mironitnice, ki vsebujejo potrebne higijenske artikole. Na voljo imajo raznovrstnega mila, od najcenejšega do najdražjega toaletnega mila je na razpolago vsakemu.

Ce preračunamo iz podatkov povprečne plače, je razvidno, da madžarski delavec zasluži po prvem tromesečju tega leta mesečno 950 forintov. To je približno 100% več kot leta 1949. To je zato, ker so bile cene življenjskih potrebščin leta 1949 trikrat višje od letos. To je dokaz, da se življenjska raven na Madžarskem stalno izboljšuje. Omeniti je treba, da madžarski delavec ne plačuje nobenih davkov in nobenih zavarovalnih prispevkov. Tudi temu uživa vsestransko pomoč državnega skrbstva. Naravno je, da je brezposelnost na Madžarskem obstojna, saj se po osnovnih tleh, to je razumljivo, da se brezposelnost ne more odpraviti z odloki in uredbami, pač pa z reorganizacijo celotnega gospodarstva. V tem plan, katerega cilj je bil, da se obnovi uničeno gospodarstvo, je z uporabo vsega ljudstva doprinesel v oblikovanju velike izboljšanje. Tako je na Madžarskem rešilo pereče vprašanje brezposelnosti. Postopoma se gradnja in industrija sprejemali vedno več osebja in je 1949. leta bilo v teh dveh panogah povprečno po 20.000 novih delavcev mesečno, kar na Madžarskem ni brezposelnosti

Tako so založene trgovine na Madžarskem.

more k izboljšanju državnega gospodarstva, kateremu država posreduje največjo pozornost, da vključuje vsa temveč ženo v gospodarstvo. S tem se ženam nudi možnost zaposlitve tudi v tistih panogah industrije, kjer do sedaj niso delale. Vse to ženo, n. pr. je zaposlenih v sofinanciranju ter v raznih prometnih podjetjih.

Vsi doseženi uspehi so nad skupnih napravov za splošno izboljšanje madžarskega gospodarstva, v katerega se vključuje vedno večje število delovne sile v razne panoge industrije. Vsa ta napora izboljšuje tudi žiljenjsko raven, kar bo omogočilo nadaljnje izboljšanje

KAREL BERNETIC

še neodkritih sil madžarskega ljudstva. Žene in mladinci so plačani kakor odrasli moški, in sicer za enako delo dobijo enako plačilo. Delavci, prav posebno pa mladina z velikim zanimanjem obiskujejo strokovne šole in s tem dvigajo svojo sposobnost, da bodo z znanjem doprinesli svoj prispevek k izboljšanju proizvodnje ter izvršili petletni načrt, s katerim se bo Madžarska popolnoma osamosvojila in izgradila socializem, ki bo porok človekovega prednega in lepega življenja.

Tako je življenje madžarskega delavca, ki ve, da dela za srečnejšo bodočnost in za ohranitev miru v svetu.

Pol stoletja je poteklo odkar se je pričelo govoriti o velikem industrijskem pristanišču, ki naj bi nastalo v Žavljah. Že leta 1902, so bili izdelani nekateri tozadevalni velikopotezni načrti. Kmalu za tem so razni tržaški industrijski podjetniki do tedaj pustili in močvirna zemljišča, zlasti ona v neposredni bližini morja. Marsikateri okoliciški kmetič je tedaj prodal za borilni denar močvirnato parcelo gospodu iz mesta. Prodajal jo je pač zato, ker je mislil, da se mu nudi ugodna prilika.

Dasiravno je krožilo mnogo propagande o industrijski coni, vendar ni prišlo do njene uresničitve do danes. Mesto desetletij tovarn in podjetij je v prvem četrtletju tekočega stoletja nastala v Žavljah le ena sama tovarna, ali bolje rečeno oljarna. Tudi nekoč cvetoče solarne so propadle in mesto njih so nastala nova močvirja. Se nekač let pred izbruhom druge svetovne vojne je bila tam v bližini zgrajena velika čistilnica mineralnih olj in nafte «Aquila». Toda medtem, ko je nastajala omenjena čistilnica je že propadala prej omenjena oljarna. Tako so od nje ostali danes le še goli zidovi.

«Aquila» je bila za časa druge svetovne vojne težko poškodovana od bombardiranja. Usoden je bil zlasti oni nesrečni 10. avgust 1944. Tudi ker je čistilnica mineralnih olj zlasti pa še čistilnica nafte in bencina v tej nemirni pokrajini dobi zelo važnega pomena na tem koščku zemlje, je bila nemudoma in toliko popravljena. Danes je v njej zaposlenih nad 500 delavcev. Dnevno izvozijo okoli 60 avtomobilskih bencin in raznih olj. Praviijo pa, da se bo njena zmogljivost v najkrajšem času še povečala.

Pa povrnimo se ponovno k industrijski coni, o kateri prav za prav govorimo. Tako jo prve svetovne vojne se je v Trstu pojavila velika kriza. Tržaška luka je s spremembami državnih meja in z zamenjavo vladavine izgubila ogromen del

Novo industrijsko naselje v Žavljah ne predstavlja nikakršnega interesa niti za italijanske, še manj pa za angleške ali ameriške industrijske

ce. Zato pa zavlačujejo z izvedbo velikopoteznih načrtov.

Pa seznanimo se malo z regulacijskimi načrti žavelske industrijske cone. Iz teh načrtov je razvidno, da bi bodoče industrijsko naselje zavzemalo skoraj milijon kv. m. površine, t. j. skoraj vso dolino od Sv. Ane-Kolonkovec, preko Domja, do Lakotiča in potoka Glisnice ter do sedanjih Žavelj.

Lepa in priljna je danes ta dolina. Večina zemlje je skrbno obdelana. Ob lepo urejenih njivah, na katerih rastejo po večini povirni, se košatijo ponosne plante. Skoraj da bi bilo škoda zamenjati ta pravičar vrt s pustim zidovjem in visokimi tovarniškimi dimniki.

Iz načrtov je razvidno, da bi nastala vsa večja industrijska podjetja ob morskem obrežju. To obrežje bi bilo urejeno tako, da bi lahko ob njem pristajali tudi največji prekomorski parniki. Umetni kanal, ki ga kopljemo že toliko časa in ki bo dolg 180 m, širok 175 m, ter globok približno 12 m, bi tudi služil pristajanju ne le majhnih, temveč celo velikih ladij. Naj omenim tu, da bo, ko bo dokončan, segal skoraj do sedanje ce

Vsa dosedanja dela v Žavljah so se omejevala na osuševanje močvirja in na podiranje Pantaleonskega griča. Komaj pretekega 15. septembra je bil položen temeljni kamen za prvo tovarnico t. j. za tovarnico električnih žarnic za avtomobile. Istega dne so pričeli tudi z deli za napeljavno plina, z gradnjo velikega vodovoda ter z gradnjo centrale za transformacijo električne sile. To je torej vse, kar je bilo napravljenega v teku pol stoletja! Zato lahko sklepamo, da bo potrebno vsaj še nekaj stoletij preden bo uresničena velika načrt, če se bodo vsa ostala dela nadaljevala s takim tempom kot dosedaj.

Novo industrijsko naselje v Žavljah ne predstavlja nikakršnega interesa niti za italijanske, še manj pa za angleške ali ameriške industrijske

ce. Zato pa zavlačujejo z izvedbo velikopoteznih načrtov.

Pa seznanimo se malo z regulacijskimi načrti žavelske industrijske cone. Iz teh načrtov je razvidno, da bi bodoče industrijsko naselje zavzemalo skoraj milijon kv. m. površine, t. j. skoraj vso dolino od Sv. Ane-Kolonkovec, preko Domja, do Lakotiča in potoka Glisnice ter do sedanjih Žavelj.

Lepa in priljna je danes ta dolina. Večina zemlje je skrbno obdelana. Ob lepo urejenih njivah, na katerih rastejo po večini povirni, se košatijo ponosne plante. Skoraj da bi bilo škoda zamenjati ta pravičar vrt s pustim zidovjem in visokimi tovarniškimi dimniki.

SIMON GREGORIČ: POZABLJENIM

Vseh mrtvih dan!
Na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nemirno spanje,
nocoj se usul je roj močan,
saj jutri bo vseh mrtvih dan.
Bledo trepeče nad grobovi
tisot svetil,
in križe, kamne vrh gomil
jesenski venčajo cvetovi —
vseh mrtvih dan!
Kjer dragi spe jim po pokopih,
kleče, solze živčih tropi,
oh, dušo tre jim žal in bol.

Vseh mrtvih dan!
Ko misli vsakdo na svoje,
koga, koga pa srce moje
spominja se ta čas?
Vas zablieni grobovi,
kjer križ ne kamen ne stoji,
ki niste venčani s cvetovi,
kjer luč nobena ne brli.
O, če nikdo
nocoj se vas ne spomni,
pozabil ni vas pevec skromni.

KAREL BERNETIC

ste ob občinskem posestvu med Mitnico in Domjem.

Na koncu kanala pa je v načrtu velik tovarni kolodvor, iz katerega bi bile razpeljane železniške proge v skoraj vse večje tovarne. Omenjeni kolodvor bi bil povezan z ostalimi železnicami preko tržaškega kolodvora Sv. Andreja. Sedanja cesta, ki vodi proti Istri bi bila pomaknjena bolj proti vzhodu, skoraj do Domja in šele tam bi presekal dolino ter se povezovala z obstoječo cesto pri Orehu skoraj 1690 m dolg predor. Zaradi razbremenitve prometa po obstoječi cesti iz mesta proti Žavljam je v načrtu gradnja nove krožne ceste čez Kolonkovec, mimo občinskega posestva v Žavljah, kjer bi se spojila z ravnomar opisanjo cesto, ki vodi proti Istri.

Taki so bili sodelavci Mac Arthura, ki so prišli skupno z njim iz ZDA. Ostale podležje, ki se v nide mer ne razlikujejo od navedenih, je Mac Arthur dobil na Japonskem. Danes je mesto vojnih zločinov, zaposlenih v uradih Mac Arthura kot svetovalci ali pa z različnimi drugimi funkcijami. V neki knjigi, ki je izšla v ZDA, že 1948. leta je protisovjetski častnik Mark Gayn izrazil, čes da je zelo smešno opaziti, da so številni japonski profesorji, avtoritativni zaradi svojih fašističnih idej kot vojni zločinci, v službi ameriške vojske za poučevanje Američanov.

Evo vam imen: Mac Arthur je sprejel za »svetovalce« nekatere znane japonske vojne zločince, katere je tudi sama ameriška vlada proglasila za vojne zločince, kot n. pr.: generala Yamakoa, Misiitakea, bivšega japonskega vojaškega atašee v Moskvi, generalnega poročnika Doia Aktioa, bivšega načelnika japonske vojske misije v Mandžuriji in polkovnika Kodania Et-suoja, ravno tako bivšega vojaškega atašee v Moskvi. Skoraj vsemogoč je v zadnjem času postal vojni zločinec general Takytaro Sakurai, ki es odlikuje v nabiranju japonskih protosovojcev za vojno na Koreji. Ti japonski protosovojci, se na podlagi Lodgejevega zakona, ki ga je odobril ameriški senat, lahko vklju

Črna označena je železnica, ki jo povezuje z morjem, železnico in cestami, oni ki so označeni s črko B bodo povezani le s cestami in železnico, oni pa ki so označeni s črko C, bodo povezani le s cestami.

Osnutek bodoče industrijske cone v Žavljah. Kraji označeni s črko A povezani z morjem, železnico in cestami, oni ki so označeni s črko B bodo povezani le s cestami in železnico, oni pa ki so označeni s črko C, bodo povezani le s cestami.

Američani se ne želijo odpovedati okupaciji Japonske

Mac Arthur je kriv grozodejstev in prelivanja krvi na Koreji
Njegovi najzvestejši sodelavci so japonski vojni zločinci

V Potsdamu je bila od Stalina, Trumana in Churchilla določena štiristranska komisija (Sovjetska zveza, ZDA, Kitajska in Anglija) za čimprejšnjo sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko, kar bi pomenilo odstranitev okupacijskih čet ter uvedbo demokratičnega režima na Japonskem. Mac Arthur pa je že od vsega začetka svojega delovanja ter zvest svojemu načelu, da »so naši sovražniki edinoletne Rusi« stopil po drugi poti, ki mu jo je brez dvoma svetoval sam Truman. Mac Arthur ni nikdar želel demokracije, mirovne pogodbe z Japonsko. On ve, kot je o tem pisala uradna revija ameriškega zunanjega ministrstva «United States and World Reports», da se »ZDA ne smu štiti skleniti nobene mirovne pogodbe z Japonsko, ker vedo, da bi se s tem morali odpovedati svoji okupaciji na Japonskem. Nasprotno od mirovne pogodbe želijo ZDA ohraniti nenapovedan mir, s katerim naj bi se Japonska ojačila. To so torej ključna načela ameriške politike v tej deželi.

Da bi ovrtili sklenitev pogodbe z Japonsko ter da bi uvedli svojo vojnohujskalo politiko v tej državi, je bil Mac Arthur še pred Hitlerjem novozemom oblasti največji prijatelj Goeringa. Iz ZDA je Mac Arthur prišel na obisk k Goeringu ter nato pozval na sodelovanje razne druge fašistične in nacistične ameriške osebnosti. Kot svetovalec za »posebna« vprašanja ali pa za vprašanja vohunake delovanja, je Mac Arthur izbral znanega fašista Bonerria Felleria, največjega prijatelja Herberta Hooverja, ki je po vsem svetu znal kot zagrižen protisovjetski špijon. Za načelnika Mac Arthurjevega Glavnega stana je bil imenovan general Wood, velik industrijec, predsednik družbe Sears, Roebuck and Co., ter znan voditelj zloglasne ameriške nacistične organizacije «Amerika First», ki jo je neposredno podpirala »Farbenindustries«. Med drugimi ameriški »svetovalci« Mac Arthura, je tudi milijonar fašist in nekdanji Goebbelsov propagandist v ZDA, Woodal Greene, sedanji podpredsednik »National City Bank« družbe Morgan, tiste banke, od katere izdajalec Tito prejema pomoč. Posebno mesto pa je bilo dodeljeno »gospodu Lockeju«, japonskemu sodelavcu za časa vojne, sedanjemu ameriškem funkcionarju na Japonskem zaradi »njegovoga dobrega poznavanja« vseh problemov v deželi.

Taki so bili sodelavci Mac Arthura, ki so prišli skupno z njim iz ZDA. Ostale podležje, ki se v nide mer ne razlikujejo od navedenih, je Mac Arthur dobil na Japonskem. Danes je mesto vojnih zločinov, zaposlenih v uradih Mac Arthura kot svetovalci ali pa z različnimi drugimi funkcijami. V neki knjigi, ki je izšla v ZDA, že 1948. leta je protisovjetski častnik Mark Gayn izrazil, čes da je zelo smešno opaziti, da so številni japonski profesorji, avtoritativni zaradi svojih fašističnih idej kot vojni zločinci, v službi ameriške vojske za poučevanje Američanov.

Evo vam imen: Mac Arthur je sprejel za »svetovalce« nekatere znane japonske vojne zločince, katere je tudi sama ameriška vlada proglasila za vojne zločince, kot n. pr.: generala Yamakoa, Misiitakea, bivšega japonskega vojaškega atašee v Moskvi, generalnega poročnika Doia Aktioa, bivšega načelnika japonske vojske misije v Mandžuriji in polkovnika Kodania Et-suoja, ravno tako bivšega vojaškega atašee v Moskvi. Skoraj vsemogoč je v zadnjem času postal vojni zločinec general Takytaro Sakurai, ki es odlikuje v nabiranju japonskih protosovojcev za vojno na Koreji. Ti japonski protosovojci, se na podlagi Lodgejevega zakona, ki ga je odobril ameriški senat, lahko vklju

19. oktobra t. l. je poteklo 99 let od smrti velikega črnogorskega pesnika — vladike Petra Petrovića Njegoša, ki je prav za prav duša kulture črnogorskega ljudstva. Peter Petrović Njegoš je znan v širšem svetu zlasti po svoji nesmrtni pesnitvi »Gorski venec«. V tej pesnitvi je za trajno ovekovečitev trga in teško borbo hrabrega črnogorskega ljudstva, ki se je dolga stoletja borilo proti številnim notranjim in zunanjim sovražnikom za svojo svobodo in neodvisnost. Znano je, da je mala črnogorska vladikovna kljubovala celo nenastatnemu in nadmočnemu Turku, pred katerim je trepetala svojčas vsa Evropa.

Pesnik Petrović Njegoš se je rodil 1. novembra 1811. v vasi Njegoš v Crni gori. Kot deček se je stal v samostanu v Cetinju, pozneje pa v Boki Kotorski.

Leta 1830. je umrl stari črnogorski vladika Peter I., ki je bil pesnikov stric. Še pred smrtjo je določil za svojega naslednika mladega pesnika. Čeravno mlad, je Peter Petrović sprejel podvoto male vladikovine v svoje roke. Kmalu za tem je šel osebnostno v Rusijo, kjer si je zagotovil vsestransko pomoč pri urejanju svoje vladikovine.

Toda za nas ni važen kot vladika, temveč kot velik rodoljub in pa kot pesnik, ki je postavil zlasti v svojem »Gorskem vencu« nesmrten spomenik svojemu malemu a hrabremu narodu. Pesnik-vladika je vedel, da ne bo svobode svojemu ljudstvu in svoji domovini ničesar daroval. Zato je trdil, da je za osvoboditev izpod tujeja jarma najnuj potrebna še nadaljnja borba. To trditve je jasno prikazal tudi v svojem »Gorskem vencu«, kjer pravi: »Nadaljuj se borba neprestano! Naj zgodi se, kar ne more biti — naj požre nas peklo, vrag pokosi, na grobovih spet bo cvetle zveliko za bodoče ktero pokolenje!«

Peter Petrović Njegoš je bil mož, ki je trdno in neomajno veroval v svobodo, pravico in napredek ne le svojega malega naroda, temveč vsega človeštva. Zato je dvignil svoj glas zoper surovo silo, zoper krivico in nasilje: »Volk nad ovco to ima pravico, ki ima jo sileh nad slabšem, a trinoštvu upogniti tilnik in priversti ga pravice znanju, to dolžnost je naša najzvestejša.« V revolucionarnem letu 1848. si je mnogo prizadeval, da bi pomagal pri dokončni osvoboditvi svojih bratov Srbov, Hrvatov, Dalmatincev in Bosancev, ki so bili podjarmljeni od tujih sil. Toda njegov trud je bil takrat skorajda zaman. Da se niso njegove želje že tedaj izpolnile, je bila pač kri-va zmagata reakcionarnih sil. In prav to je nedvomno pripomočilo k njegovi prerani smrti. Že dalj časa je namreč bolehal za tuberkulozo. Naposled si je sicer iskal zdravja v Italiji, a bilo je prepozno. Umrl je, ko mu je bilo komaj 40 let. Črnogorsko ljudstvo ga je ohranilo v trajnem spominu.

Fran Levstik: Martin Krpan

Krpan se začudi in pravi: «Cesar? — Menda vendar ne?»

«Cesar, cesar! Le poslušaj. Prišel je zdaj na Dunaj hud velikan, ki mu pravimo Brdavs. Tak je, da ga nihče ne strahuje. Dosti vojščakov in gospode je uže pobil: pa smo rekli: Če ga živ krst ne zmore, Krpan ga bo. Lej, ti si zadnje upanje cesarjevo in dunajskega mesta.»

Krpana je to s pridom utišalo, ter jako dobro se mu je zdelo do vsega, kar je slišal in reče tedaj: «Če ni drugega, kakor tisti prekleto Brdavs, poslušajte, kaj vam pravim! Petnajst Brdavsov za malo južino, to je meni ravno tako, kar sem prav pogodil. Ti si Krpan z Vrha od Svete Trojice, kaj ne?»

«Saj res», pravi cesar, «precej se mora ponj poslati.»

Poslali so veliko, lepo kočijo po Krpana. Ta je bil ravno takšna natovoril nekoliko soli pred svojo kočjo: mejači so bili pa vse čisto ovedeli, da se zopet napravljajo po kupčiji. Prišlo je tedaj nadenj, ter se ga lotijo: bilo jih je petnajst. Ali on se jih ni ustrašil; pisano je pogledal in prijel prvega in druge z njim omlatil, da so vsi podplate pokazali. Ravno se je to vršilo, kar se v četrter pipelje nova, lepa kočija. Iz nje stopi cesarski sel, ki je vse videl, kar se je godilo, in naglo reče: «Zdaj pa užo vem, da sem prav pogodil. Ti si Krpan z Vrha od Svete Trojice, kaj ne?»

«Krpan sem», pravi ta; «z Vrha tudi, od Svete Trojice tudi... Ali kaj bi radi? Če mislite zavoljo soli kaj, svetujem, da mirujete; petnajst jih je bilo, pa se jih nisem bal, hvala Bogu; samo enega se tudi ne bom.»

Sel pa, ki gotovo ni vedel, zakaj se meni od soli, reče nato: «Le urno zapri kobilo v konjak, pa se hitro praznje obleci, pojdeva na Dunaj do cesarja.»

Krpan ga nevrno pogleda in odgovori: «Kdor če iti na Dunaj, mora pustiti treh zunaj, to sem slišal od starih ljudi; jaz ga pa menim sabo nositi koder bom tovoril in dokler bom tovoril.»

Služabnik mu pravi: «Nikar ti ne misli, da šale vganjam.»

«Saj bi tudi ne bilo zdravo», reče Krpan.

Nato zopet govori sel: «Kar sem ti povedal vse je res. Ali veš ne, kako si bil umaknil predlansko zimo kobilico kočiji s pota? Oni gospod na vozu je bil cesar, pa nihče drugi, več.»

Krpan je prijel prvega in druge z njim omlatil...

Krpan je prijel prvega in druge z njim omlatil...

TEDENSKI
KOLEDARČEK